

פרשת השבוע על פי ה"שם משמאל"

ג' א' 3

בשבת, כן הוא בארץ ישראל, שתהי א"י קולטתו ויהי לו חלק בה צריכין להקדים תורה ומצוות, ובש"ס ברכות (ה') ג' מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל תורה וא"י ועוה"ב, וכנראה שהקפידו ז"ל על הסדר וזה מסייע לזה. נראה דכמו ביציאת מצרים אף שלא היתה בידם זכות שיהיו ראויין להגאל עד שמרע"ה תמה ואמר מה זכות יש להם והשיבו הקב"ה בהוציאן את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה, והרי שנחשבה להם זכות מה שעתידין לעשות, כן בא"י כתיב (תהלים ק"ה) ויתן להם ארצות גוים ועמל לאומים ידרשו בעבור ישמרו חקיו, והיינו שבעבור ישמרו חקיו להבא בזכות זה נתן להם ארצות גוים. אך כל זה הוא מצד הכלל וכל הכלל כולו שמרו חקיו, אבל בפרט א"א לומר שהגיעה זכות כל פרט ופרט, שהי' כל פרט ופרט שומרי כל התורה ועוסקים בה, ועיני רמב"ן דברים (י"ט ח'), והרי א"י יש חלק לכל פרט ופרט, אדרבה אינה נחשבת ירושה וישיבה עד שיהא כל אחד מכיר את שלו, אבל לזה יש תקנה בהחזקת לומדי תורה, וע"ז סובב הולך כל דברי המדרש ע"ש, אך אמרו ז"ל בש"ס סוכה (מ"ט): שמה תאמר כל הבא לקפוץ קופץ [פירש"י ולעשות צדקה וחסד קופץ ומספיקין וממציאין לו אנשים מהוגנים לכך] ת"ל מה יקר חסדך אלקים [צריך לתת לב ולטרחה ולרדף אחרי] לפי שאינה מצויה תמיד לזכות בה למהוגנים], וזהו שאמר המדרש שלא יהיו דברי תורה בעיניך כאדם שיש לו בת בוגרת, היינו שלזכות להיות ממחויקי לומדי תורה איננו דבר קטן ומצוי אלא אם יש לך זכות קח אמרי, ואין ת"ח הצריכין חיווק מפאת עצמם אלא כדי שיוכו בהם המחויקים, וזהו ענין הכתוב וכי תבואו ונטעתם היינו שביאתכם תהי' כדי להתחזק ולומדי תורה, כענין יציאת מצרים כדי לקבל התורה.

וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל, ובמד"ר (פ' כ"ה) ר"י ב"ר סימון פתח אחרי ה' אלקים הלכו וכו' אלא מתחלת ברייתו של עולם לא נתעסק הקב"ה אלא במטע אף אתם כשתכנסו לארץ לא תתעסקו אלא במטע תחילה, וכבר אמרנו שרמו יש בדבר, ונראה עוד לומר דהנה ענין נטיעות שנוטעין יחור בארץ ובאמצעות היחור הזה מוציאה הארץ הפרי שהוא טמון בארץ בכח ולא בפועל, וזולת היחור הי' כח הפרי עלה בתווה ולא ראה אור, כן דוגמא זו האדם, כי האדם עץ השדה וטמון באדם כחות נפלאים, אך הם בכח ולא בפועל, כדמיון כח הפרי בארץ, שאין בארץ לא טעם ולא ריח, כן הם כחות האדם שטמונים בקרב, אך באמצעות התורה, שהיא כמו נטיעה באדם, כמו שאנו אומרים וחי עולם נטע בתוכנו, מוציא כחותיו לפועל, וזולת התורה אפי' יתיגע כל היום לקבוע בעצמו מדות טובות ויתעורר עצמו באהבה ויראה אינו כלום, וזהו שרמו שיתעסקו במטע תחילה, היינו עסק התורה, ואח"כ יוציא פירות הם מדות טובות ואהבה ויראה:

פרשת קדושים

במד"ר (פ' כ"ה) וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל הה"ד עץ חיים היא למחויקים בה, א"ר הונא בשם ר' אחא שלא יהיו דברי תורה בעיניך כאדם שיש לו בת בוגרת והוא רוצה להשיאה לאחד אלא בני אם תקח אמרי ומצותי תצפון אתך אם יש לך זכות קח אמרי, ר' הונא בשם ר' בנימין בן לוי אמר משל למלך וכו' אף כך אמר הקב"ה למשה אמור לישראל בני עסקו בתורה ואין אתם מתייראים משום אומה, אילו נאמר עץ חיים היא לעמלים בה לא היתה תקומה לשונאי ישראל אלא למחויקים, אילו נאמר אשר לא ילמד אלא היתה תקומה וכו' אלא אשר לא יקים את דברי התורה הזאת לכך נאמר עץ חיים היא למחויקים בה, ועוד האריך במדרש בענין מחויקי לומדי תורה, ולכאורה אין לו שום שייכות לענין הפרשה, ויש שפירשו דהא ונטעתם כל עץ מאכל רמו לת"ח, אבל על הקרא עצמו יש לתמוה מה ענין זה לענין הפרשה והי' לו לרמו זה בכל מקום, וגם הפתיחה, אם תקח אמרי שבאה בינתיים לכאורה אין לה שייכות:

ונראה לפרש עפ"י דברי הא"ע (פ' וישלח) שמעלה גדולה יש לארץ ישראל שמי שיש לו בה חלק חשוב הוא כחלק עוה"ב, עכ"ל, והנה כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב כמ"ש ועמד כולם צדיקים, כן כל ישראל יש להם חלק בארץ ישראל, אך כמו שלעוה"ב אין זוכין אלא לפי מסת המעשים הטובים תורה ומצוות שמסגל בעוה"ז ומי שטרח בע"ש יאכל

במד"ר (פ' כ"ד) ישלח עורך מקודש מקידוש מעשים שיש בידך ומציון יסעדר מציון מעשים, פירוש דכל מעשי האדם כפולים המה, דכמו שעושה למטה נעשה דוגמתו למעלה, וכמו שפי' הבעש"ט בפסוק (ההלים קכ"א) ה' צלך כמו שבנטות האדם לעומתו נוטה הצל כן כביכול למעלה, ומובן שהעיקר למעלה, ולמטה הוא רק סימן למה שלמעלה, וזהו ציון מעשים מלשון (יחזקאל ל"ט) ובנה אצלו ציון שהפי' סימן, וכאשר אדם עושה מצוה ודעתו עלי' שכן נעשה למעלה ממילא עושה ברגש הנפש ובדחילו ורחימו ורעותא דליבא, בידעו שמעשיו הם ציון וסימן לבד לעולמות העליונים שהוא מגיע במעשיו, או מסעדין אותו מלמעלה, אבל כשאין דעתו עליו אין במעשים הטובים שלו כ"כ שבח שיסערו אותו, וקידוש מעשים הוא שהי' מובדל מגשמינות, וכאילו כל עשייתו רק למעלה ולא למטה, והוא ערד יותר מציון, והוא מביא לעור שהוא עוד יותר מסעד:

במד"ר (פ' כ"ד) שבפרשה הזאת כלולין כל עשרת הדברות, אנכי ה' אלקיך וכתוב הכא אני ה"א וכו', ויש להבין למה החזיר כאן עשרת הדברות כלל, ונראה שבא להורות שלעומת הקדושה שאדם מתקדש, כמו כן הוא מקבל הארה מעשרת הדברות, ואם הוא מתקדש יותר, יש לו הארה יותר, וזוהי התראה ואזהרה לכל איש ישראל להכין עצמו לקראת חג השבועות הממשמש ובא:

קדושים תהיו, ובמד"ר (פ' כ"ד) פרשה זו נאמרה בהקהל, הענין שרק מצד הכלל יכולין להיות קדוש, לא איש פרטי מצדו, וכ"כ וקני האדמ"ר הגדול וצללה"ה מקאצק אמר בזה"ל איך יכולין להיות קדוש, אך מצד כי קדוש אני ד' אלקיכם, עכ"ל הטורח, והכוונה דמצד שיש בכל ישראל חלק אלוך ממעל, ע"י כן מגיעין לקדושה, וז"ש דבר אל כל עדת בניי, מצד הכלל כנ"ל, וכל כמה שאדם מקרב א"ע להכלל, כמו כן מקבל הקדושה, ושבת הוא רזא דאחד ונעשין כולם כלל אחד, וזה הוא כמקבלי מתן נחילאל, שאו נאמר לישראל ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש:

במד"ר (פ' כ"ד) כל מקום שאתה מוצא בו גדר ערוה אתה מוצא קדושה, להבין היאך אפשר ע"ז שאין עושין עבירות להקרא תיכף קדוש, אך הענין, דכשאדם עושה גדר לערוה ע"ז באין לקדושה, וזה שאמרו ז"ל (סנהדרין נ"ו): לאמר זו ג"ע, דלאמר הוא חיבור, כי ערוה היא חיבור לרע, וכשאדם סר מזה ועושה עוד הרחקה ע"כ זוכה להיפוך ובא אל הקדושה, וכל כמה שאדם מרחיק א"ע מהערוה, כ"כ מגיע אל הקדושה, ובפרשת קדושים נשנו עשרת הדברות כבמד"ר, כי קודם מ"ת לא היו רק ז' מצוות שהן נגד ז' מדות, ובמ"ת שהפרישו א"ע מהפחיתות מכל וכל אפי' מדברים המותרים, וקיימו בעצמם קדש עצמן במותר לך, וכמ"ש התרגום לא תקרבו לצד איתתא, זכו לעשרת הדברות, שהן כנגד השכל והמדות למעלה מהטבע, ולזה ניתנו להם מצוות פרישה והגבלה שיוכו לעשרת הדברים, וכמו כן הוא תמיד, דכל כמה שאדם פורש א"ע מהפחיתות, כ"כ מגיע לעומתו בקדושה:

דבר אל כל עדת בניי קדושים תהיו, לכאורה יפלא איך שייך לומר לכל עדת בני ישראל שיהיו קדושים, מה שהוא מעלה אפי' לגדולי ישראל כי לאו כל אדם זוכה לכך שיקרא קדוש, ובאשר זוהי מצות עשה לכל אחד ואחד נראה שכל איש ואיש יהי' מי שיהי' יכול להיות קדוש, וזה פלא, ונראה דהפירוש הוא דכל אחד ואחד לפי מה שהוא מצוה עליו שיפרש ויבדל ממה שהוא עומד בו, ובאמת כי הקדושה שלפשוטי העם לא נחשבת לאנשי המעלה מאומה כמובן, ומ"מ לאיש כזה שהוא מבדיל עצמו מהחומריות שנחשבת אצלו לחומריות היא אצלו קדושה, ולאנשי המעלה עדיין אין זו קדושה כלל, והוא צריך להבדיל עצמו גם ממה שהוא בתמידות, אף שלגבי הפשוטים התמידות שלהם היא להם לקדושה גדולה, הכלל שהיא מצוה כוללת, אך לכל אחד ואחד יש קדושה אחרת מה שאין לוולתו, כי כל איש צריך להתקדש ממה שטבעו נוטה לזה: